
Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Invånarna är den välmående kommunens resurs visar undersökning
- ”Reform för reformens skull”
- Social business en viktig pusselbit för en fungerande samhällsservice i hela Sverige
- De ungas landsbygd – professor Eero Uusitalo i ledaren för Landsbygd Plus
- ”Vi tänker fortsätta med att sköta om våra byar och bybor” – kommundirektören i Årets byavänligaste kommun Ilomants
- ”Tillväxt i socialt kapital ger det andra på köpet” – Pensalas byrådsordförande under One-Stop-Meeting
- Läs även detta: *Svenska regeringen bejakar stort lokalt engagemang där marknaden inte räcker till i bredbandsutbyggnaden – ”datadoktorn” Nisse Husberg kommenterar *Stockholm fick sitt första bygdekontor *Bergöborna vägrar ge upp planerna på eget äldreboende – Örådet köpte tomt mitt i byn *När matsbragd och livskvalitetsförbättrare belönades på Landsbygdsgala i Norra Österbotten *Finalisterna i landskapssjötävlingen utsedda – rösta på din favorit!

Cit: ***”Därmed är det klart att morgondagens ”kommun” (med administration av vård och omsorg) i Finland måste ha breda axlar. En annan sak – och den kunde gärna diskuteras mycket mer än hittills – är att en kommun som inkluderar hela pendlingsområdet inte kan erbjuda särskilt mycket av lokal och när demokrati, eller identitet.”***

Johanna Westman, tidigare ställföreträdande ansvarig utgivare för och ledarskribent vid Hufvudstadsbladet, om att för minister Henna Virkkunen handlar kommunstruktur om sjukvårdsteknologi och -kostnader, och om att pendlingsområdets skattepengar bör styras till en och samma pott för att polariseringen i bättre och sämre områden inom regionen skall kunna motverkas. Men de små kommunernas proteströrelse kommer inte att kunna stävjas med mindre än att en undre nivå av kommunalförvaltning möjliggörs, vilket också behövs i storstaden (i kolumn 9.9 på <http://magma.fi/johanna-westman/>).

”Projektet är angeläget. Inte minst därför att det på många platser på landsbygden frodas direkt främlingsfientliga attityder.”

Elina Vehkala på Landsbygdens bildnings- och kulturförbunds (MSL:s) kontor i Uleåborg om projektet *Hemma på landsbygden*, vilket har pågått i fyra år och som syftar till att öka kunskapen om Finland som ett multikulturellt land med många invandrare. Kunskapen och förståelsen måste öka på landsbygden och de immigranter som bosätter sig där stödjäs (Impuls 5/2011).

”Byn är egentligen den idealiska konstruktionen för samhället.”

Bertel Widjeskog i sitt festtal under byafesten i Kortjärvi i Terjärv, Österbotten, och som själv kunnat uppleva fördelarna som finns i det lilla samhället, i byn. Det finns en stor trygghetsfaktor på landsbygden – det hör till att man ser om lampan lyser hos grannen (Österbottens Tidning 30.7).

**INVÅNARNA ÄR DEN VÄLMÅENDE KOMMUNENS RESURS VISAR
UNDERSÖKNING**

Kommuninvånarna känner samhörighet med sin hemkommun, tror att de kan påverka de kommunala besluten och är åtminstone relativt nöjda med de kommunala tjänsterna, visar Kommunförbundets kommunundersökning där 13 000 kommuninvånare på olika håll i landet deltog. Med hänsyn till resultaten är det viktigt att kommuninvånarnas påverkansmöjligheter och invånarorienteringen stärks i den kommande kommunreformen. I undersökningen utreddes kommuninvånarnas tillfredsställelse med servicen, förtroendet för de kommunala beslutsprocesserna, uppfattning av de olika delaktighetsformernas effekter och identifiering med den egna kommunen. Undersökningsresultaten skildrar opinionerna när kommun- och servicestrukturen inleddes. De uppgiftslämnare som är nöjda med servicen är mer benägna än genomsnittet att tro på effekterna av de olika formerna för direkt delaktighet, att lita på de kommunala beslutsprocesserna och att känna samhörighet med sin egen kommun. Förtroendet, tillfredsställelsen med servicen och identifieringen med den egna kommunen är desto starkare, ju mindre kommunens arbetslöshetsgrad är, och ju starkare lantbruksnäringen är i kommunen, desto starkare är förtroendet för kommunen och desto större är tillfredsställelsen med dess service också då. Vad gäller kommuninvånarnas bedömningar av sin kommun, så är den desto positivare ju mer solidare kommunen är. Resultaten i kommunundersökningen visar tydligt att det fortfarande finns skäl att fundera över på vilket sätt kommuninvånarnas direkta påverkansmöjligheter kan stärkas, vilket den kommunreform som snart inleds erbjuder goda möjligheter till. *”Det är viktigt att det under planeringen och genomförandet av kommunreformen finns tillräckliga möjligheter till diskussioner med kommuninvånarna. Det finns ingen fungerande och livskraftig kommun om inte demokratins betydelse beaktas. Människor bör uppmuntras att vara med och skapa framtiden i den egna kommunen och närmiljön”*, påpekar Marianne Pekola-Sjöblom, forskningschef vid Kommunförbundet, som ansvarar för undersökningen. För att hindra att skillnaderna mellan kommuninvånarnas attityder ökar, bör man satsa på invånarorienteringen även i de olika kommundelarna. Invånarna vill påverka t.ex. via folkomröstningar, via direkta folkval och genom att servicetagarna hörs. De förtroendevalda bör ha kännedom om invånarnas åsikter, behov och intressen som stöd och grund för sina beslut. Undersökningens resultat visar att medborgarnas tilltro till politisk påverkan håller på att stärkas, och därigenom stödet till den representativa demokratin. Man bör också i fortsättningen se kommuninvånarna i många olika roller, inte bara som väljare eller kunder, för när kommuninvånarens olika ansikten identifieras och erkänns blir kommunen starkare också som lokalsamhälle. Undersökningen, i vilken deltog totalt 40 kommuner, ingår i ett brett upplagt forskningsprogram (ARTTU) för utvärdering av kommun- och servicestrukturen. *Uppgifterna är från ett av Kommunförbundets pressmeddelanden (från 14.9) som finns under webbadressen <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/09/Sidor/kommuninvanarna-ar-kommunens-storsta-valfardsresurs.aspx>. Se även Jvaskyläs biträdande stadsdirektör Arto Lepistö's webbkolumn, *Större yta och underlag – en bas för välfärd?*, på <http://www.kommunerna.net/sv/databanker/nyhetsbrev/kolumner/2011/Sidor/Lepistö-2011-09-13.aspx> och Kommunförbundets VD Mäki-Lohiluomas tal på Kommunmarknaden på <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/09/Sidor/sa>*

[mtliga-kommuner-med-i-reformen.aspx](http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/09/Sidor/kommunforbundet-bildade-en-omfattande-kommunreformsgrupp.aspx), samt att det bildats en kommunreformsgrupp, <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/09/Sidor/kommunforbundet-bildade-en-omfattande-kommunreformsgrupp.aspx>.

”REFORM FÖR REFORMENS SKULL”

Det nationella hälsovårdsprojektet sattes igång år 2001 med buller och bång under professor Jussi Huttunens ledning med hög ambitionsnivå. Allt skulle förändras, men när ministeriet utvärderade projektet 2007, kom man fram till att det varit mycket snack och lite verkstad – förutom vårtgarantin blev resultaten väldigt magra. Genom TE-centralsreformen 1996 förklarade dåvarande förvaltningsminister Jouni Backman att nu skulle allt förändras i den statliga regionförvaltningen. Länens antal minskade från 11 till 5, men även här började det gå snett, för när en ambitiös reform manglas genom de politiska- och administrativa särintressens kvarn urvattnas den ordentligt. Nettoeffekten blev att tre landshövdingar sanerades bort och hundratals nya tjänster kom till – inte konstigt att ingen mera vill vidkännas denna reform som skulle spara skattebetalarna ca 70 miljoner mark i året, till en början. Utan att TE-centralerna egentligen fick någon chans, har man övergått till NTM oh AVI-områden i en lådexercis. Minns någon KSSR-reformen? Dåvarande kommunminister Hannes Manninen proklamerade att nu skulle allt förändras. Än en gång manglades reformen in genom särintressenas köttkvarn. Reformen skulle vara möjliggörande, och inspirerade av detta skaffade alla en byggsats: ”Snickra ihop din egen gör-det-själv förvaltningsmodell”. Slutresultatet blev ett femtiotal olika modeller i landet – hallintohimmelit brukar man tala om på finska. Nu skall allt detta skrotas, och minns ni minister Risikkos ambitiösa planer kring en reform av hälsovården under förra regeringsperioden? Bland Risikkos viktigaste budskap var att hälsovårdens finansiering borde komma från en källa i stället för dagens flerkanaliga finansieringsmodell. Väldigt lite av detta verkar i skrivande stund finnas kvar efter åter en mangling genom särintressenas köttkvarn. Är mönstret bekant? Reformerna kännetecknas först av en hög ambitionsnivå, men i verkställighetsskedet tenderar formuleringen av målsättningen att bli något luddig och sedan är det kört. Väldigt sällan bygger målsättningarna på någon forskningsmässig evidens. Man har även i vårt land en tendens att fokusera på form och inte på innehåll. Det byggs och flyttas på lådor i stället för att gå på djupet i innehållet – på engelska activity instead of achievement. Men har man flyttat på lådor, ser det bra ut i verksamhetsberättelsen, medan det är av underordnad betydelse, om man på riktigt fått något till stånd. Nu har vi nästa reform på gång, då kommunerna skall stupas om. Förvaltnings- och kommunminister Henna Virkkunen proklamerar, ackompanjerad av pukor och basuner, att nu skall allt förändras. Blir detta undantaget som bekräftar regeln, eller? *Uppgifterna är från en artikel i Vasabladet (10.9) med stadsdirektören i Jakobstad Mikael Jakobsson som skribent.*

SOCIAL BUSINESS EN VIKTIG PUSSELBIT FÖR EN FUNGERANDE SAMHÄLLSSERVICE I HELA SVERIGE

Gamlakarlebybon Håkan Björk säger att han inte vill ge upp tanken på en fungerande samhällsservice i hela Sverige. Han opponerar sig mot att marknaderna alltid har rätt och att marknadsekonomin är den mest fantastiska skapelsen i vår värld. Björk hävdar att kapitalismen inte alls är fullständig, tvärtom har den enorma brister och behöver kompletteras med social business. I Skottland har social business lyckats genom att man använder företagandet som verktyg. Företagen har inte samma vinstmål som inom extremkapitalismen. De strävar efter vinst, men den återinvesteras för att förbättra servicen ytterligare. Björk ser många fördelar med gemenskapsföretagen, då man, förutom offentliga sektorns pengar, har möjlighet att få ideella pengar, samt via den egna verksamheten. Han tror att de flesta företagare inte drivs av vinstmaximering, utan det faktum att man gör en samhällsinsats, är en lika stark drivkraft – företagande för den goda sakens skull. Men företagandet som verktyg

har mött en del motstånd i Sverige, där Kooperationen av tradition har en stark ställning. Av de projekt Björk har varit med om, är bl.a. en befolkningsägd vårdcentral i Jörn, vilken även kom att inkludera tandläkarmottagning och hälsoverksamhet för flyktingcentralen, och en musikskola i Storuman som han var med och startade upp sedan kommunen dragit sig ur. Björk tror att man i Norden har ett akut behov av denna typs företagande, för nationerna har finansieringsproblem som leder till svårigheter att svara mot människors primära behov, vilket förstärks av finansvärldens girighet som har nyckfulla konsekvenser för medborgarna. *Uppgifterna är från en artikel, skriven av Tom Johanson, i Österbottens Tidning (10.9.2011).*

DE UNGAS LANDSBYGD – PROFESSOR EERO UUSITALO I LEDAREN FÖR LANDSBYGD PLUS

Hur i all sin dar har man börjat jämra sig över den nordiska välfärdsstatens största behållning, eller ökad välfärd och på samma gång längre livslängd? Samhälleliga kostnader hör till alla åldersgrupper – ibland mer för äldre människor än andra, men det hör till. Dessutom har tredje åldern, eller pensionsåldern, blivit längre, men till den hör allt mer användbar kunskap och arbetsinsats, bara samhället kunde dra fördel av detta. Man skall inte förundras över bristen av unga på landsbygden, då skolor med över 40 elever dras in och arbetsplatserna koncentreras hela tiden. Boendet och arbetsplatserna har redan länge gått i olika riktningar – boendet brer ut sig och arbetsplatserna koncentreras. Av detta har man dragit en dum slutsats, nämligen att boendet skulle kopplas allt närmare arbetsplatserna. Med sikte på framtiden är en mer rätt slutsats att man främjar en öppning för de befintliga arbetsplatserna på landsbygden, eller riktningen för arbetsplatsernas placering vänds. Vi behöver energi, trä i många former, vatten, malm, landsbygden som boendemiljö och närheten till naturen. Dessa fakta är nationella frågor. De unga är tvungna att fara in till städerna för att studera, något som annars gör gott. Men att bli kvar där, är inte någon samhällelig lagbundenhet, om inte samhället tvingar till det genom byggande av trängselområden och annat negativt byggande. De ungas hållning till landsbygden är mycket positiv. Men eftersom landsbygden under flera årtionden har förlorat många arbetsplatser, syns det naturligtvis i de ungas placering. Utformandet av den kommande politiken förutsätter ändå att man tar sikte på de följande årtiondenas behov och möjligheter. Landsbygden skall inte avsiktligt köras ner, för vi behöver alla den. Den är plats för ökande arbetsplatser, eftertraktad vid boende och källa till nationell rikedom. Bland annat det här skriver professor Eero Uusitalo i ledaren för tidningen *Maaseutu Plus – Landsbygd Plus* 3/2011. Övrigt som tas upp i tidningens finskspråkiga artiklar är bl.a. följande:

- Generalsekreterarens kolumn: Det nya regeringsprogrammet och byarnas utveckling
- Hur får man med de unga i projektverksamheten?
- LOKAALI-festseminariet i Raseborg
- ”Det borde skapas nytt inom Leader-verksamheten”
- Affärsverksamhet något för byarna att fundera på
- Ilomants valdes till Årets byavänligaste kommun 2011
- Konkurrensutställning dödar den lokala aktiviteten

De svenskspråkiga sidorna, *Svenska Spalten*, (5,5 s) har följande rubriker:

- Lokalsamhället – att lösa de globala problemen lokalt
- Aktiva ungdomar – vår framtid
- Axplock ur regeringsprogrammet sett ur landsbygdsperspektiv
- Rural Youth Europe – av unga för unga i Europa
- Kjell Andersson ny landsbygdsprofessor vid ÅA

Årets tredje nummer av tidningen *Maaseutu Plus – Landsbygd Plus* utkommer 22.9.

Tidningen är språkrör för byarörelsen, de lokala aktionsgrupperna och övriga landsbygdsutvecklare. Landsbygd Plus, som getts ut sedan år 2000 och utkommer 5 ggr per

år (med normalt ca 36 sidor per nummer), är tvåspråkig med ett mindre antal svenska sidor. Årligen ges även ett engelskspråkigt nummer ut. Utgivare är Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf med Eero Uusitalo som chefredaktör och Pirja Peltomäki som redaktör. Svensk Byaservice sköter om koordineringen av de svenskspråkiga sidorna i tidningen. För prenumeration kontakta Sylvia Manninen på tel. 02-738 1761 eller per e-mail sylvia.manninen@kylatoiminta.fi.

”VI TÄNKER FORTSÄTTA MED ATT SKÖTA OM VÅRA BYAR OCH BYBOR” – KOMMUNDIREKTÖREN I ÅRETS BYAVÄNLIGASTE KOMMUN ILOMANTS
Finlands Kommunförbund och Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf har utsett Ilomants, en kommun i landskapet Norra Karelen i Östra Finlands län, till den byavänligaste kommunen år 2011. Offentliggörandet skedde under Kommunmarknaden (14-15.9) i Helsingfors 15.9. Ilomants har 18 byar, vilka genomfört olika slags lokala utvecklingsprojekt. Kommunens tjänsteinnehavare har i sin tur stött verksamheten i byarna sedan 1970-talet. Enligt juryn har Ilomants insett, och i praktiken visat, att byarna är strategiskt betydelsefulla partners för kommunen. Samarbetet mellan Ilomants kommun och byarna är mycket mångsidigt, diskuterande, långsiktigt och innovationsframkallande, där servicesamarbetet är särskilt lyckat. Byarundan är ett pilotprojekt där grupper om två till fyra byar sammankommer till utvecklingsaftnar. På rundorna går man igenom aktuella utvecklingsbehov, kläcker idéer till nya projekt och samtalar bl.a. om hur servicen skall tillhandahållas och vilka kommunala utvecklingsprojekt som är på gång. Även andra kommuner i Norra Karelen har följt exemplet och infört byarundor. Den viktigaste närservicen i byarna i Ilomants är hemservice för äldre, tre byskolor, studiecirkel på medborgarinstitutet, samt vägplogning. Man ordnar samåkning inom en radie av 10 kilometer kring Ilomants kyrkby. En eller två gånger i veckan får invånarna i varje by skjuts för att handla och sköta andra ärenden, samt att barn i olika åldrar får skjuts till klubbar. *”Ilomants kommun anser att partnerskap med såväl myndigheter och företagare som byarna är livsviktigt. Invånarna i landsbygdsområdena skall vara så likställda som möjligt med de övriga medborgarna. För närvarande finns de största utmaningarna inom underhållet av vägnätet, installationen av bredbandsnät och serviceproduktionen. Men vi tänker fortsätta med att sköta om våra byar och bybor”*, framhöll kommundirektören i Ilomants Markku Lappalainen. Enligt juryns ordförande Eero Uusitalo, som även är ordförande för SYTY, behöver kommunen sina byar mera än förr och de byaktivitas ansvar växer, så det lönar sig för kommunen att införa ett samspel med byarna och få det att fungera. Timo Kietäväinen, vice VD vid Kommunförbundet, sade för sin del när han överräckte priset på förbundets vägnar: *”Ett aktivt samspel mellan kommunerna och byarna bör upprätthållas. Samtidigt måste man söka svar på frågan hur servicen skall tillhandahållas i byarna i framtiden. Levande byar och verksamhet på eget initiativ i bostadsområdena skall ses som en resurs för hela kommunens framgång. Betingelserna för representativ demokrati och direkt delaktighet för kommuninvånarna bör stärkas. De är inte motstridiga utan kompletterar varandra”*. Sammanlagt inkom 14 förslag till den här första utnämningen av Årets byavänligaste kommun i landet. Uppgifterna är från pressmeddelandet (från 15.9) som finns under adressen <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/09/Sidor/ilomants-ar-arets-byavanligaste-kommun.aspx>.

”TILLVÄXT I SOCIALT KAPITAL GER DET ANDRA PÅ KÖPET” – PENSALAS BYARÅDSORDFÖRANDE UNDER ONE-STOP-MEETING

”Det är bra, eller till och med nödvändigt, att det sker en inflyttning till Pensala, men en inflyttning i sig är inte tillräcklig”, sade Pensalas byrådsordförande Henrik Pott. Det måste finnas rum för företagande, för nya arbetsplatser och inte minst för delaktighet och

gemenskap i "Pensalakulturen", samt mötesplatser för dem som bor i byn. Enligt Pott är målet inte en ekonomisk utveckling av byn, snarare att få en tillväxt i det sociala kapitalet, sedan kommer det andra på köpet. Byrådet hade tillsammans med Svenska temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) kallat till One-Stop-Meeting^{12.9} i Pensala skola i Oravais – en mötesmodell från Oregon i USA och som enkelt uttryckt handlar om att koordinera finansieringen för lokala projekt och lokal utveckling, där man försöker hitta nya lösningar och utvägar för lokalsamhället. Det här innebar att olika föreningar i Pensala möttes öga mot öga med Svenska kulturfonden, Österbottens förbund, ELY-centralen i Österbotten, Aktion Österbotten, Concordia, Österbottens Företagarförening, KWH Mirka, vindkraftsintressen, Pro Agria, Åbo Akademi, Svenska studiecentralen/tredje sektorn och kommunala representanter från både Nykarleby och Vörå, vilka delar på Pensala by. *"Detta gav oss en möjlighet att berätta för så många som möjligt vad vi vill med vår by, och att få svar på våra frågor, på vilket sätt de olika organisationerna kan komma oss till mötes i fråga om pengar och know-how när det gäller utvecklingsarbete"*, sade Pott. Men själva utvecklingsprocessen hänger dock på den mentala biten hos byborna själva. KWH Mirka, som har 560 anställda i Jeppo och Oravais, har en fortsatt anställningstakt på 30 till 40 personer årligen. Enligt VD:n för Mirka Ralf Karlström köper man årligen tjänster av andra inom närområdet för 21 miljoner euro, en lika stor summa som man köper utanför området Vasa-Jakobstad, och som man kunde köpa på närmare håll om tjänsterna fanns att köpa. Investeringen i den nya värmecentralen med inhemska biobränslen som flis och torv, kommer också att spela stor roll för närområdet kring Mirka. Nykarleby stadsdirektör Gösta Willman lovade att staden även i fortsättningen kan erbjuda den tömda skolfastigheten i Pensala som en mötesplats, om byborna ser till att den utnyttjas så bra som möjligt. Willman jämför med Purmo som år 1988 förde en synnerligen tynande tillvaro. De fick till stånd en telestuga, som förvisso upphörde, men det fanns något unikt bland purmoborna som bar frukt, och som i dag syns i många nybyggda hus, inflyttare och ett nytt daghem. Mötet kan betraktas som framgångsrikt med 15 personer representerandes byn och dess föreningar, samt 16 personer representerandes inbjudna myndigheter, organisationer m.m. *Uppgifterna är till största delen från en artikel, skriven av Britt Sund, i Vasabladet och Österbottens Tidning (13.9) och som finns bland annat i en förkortad version på Vasabladets nätupplaga under adressen <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=170966>.*

Infrastructure Finance Authority i Oregon har i decennier använt sig av metoden One-Stop-Meeting. Myndigheten organiserar den här verksamheten i Oregon, där en dag varje månad är reserverad för metoden. Alla relevanta finansieringsmyndigheter avsätter därmed en halv dag för processen. Mötena hålls ofta i Oregons huvudstad Salem, men allt som oftast söker man sig ut till det lokalsamhälle det gäller. One-Stop-Meeting har väckt intresse på nationell nivå. Ett problem kan vara att myndigheterna inte är så vana att presentera sina program för varandra. Men samtidigt bidrar detta till att myndigheterna även i andra sammanhang har lättare att samverka – man vet mer vad de andra sysslar med och man har ett sorts nätverk på basen av mötena.

Pensala är en gränsby, delad mellan Nykarleby (280 bybor) och Vörå (80 bybor), och förhållandevis långt till centrum i båda kommunerna. Den allmänna hotbilden med befolkningsminskning, svag åldersstruktur, minskad service o.s.v. delar Pensala med många andra byar i kärnlandsbygdens utkanter. Hotbilden för byrådet är att skolan säljs. Till möjligheterna hör att byn har resurser som kunde utnyttjas, t.ex. energiresurser och lämpligt pendlingsavstånd till två Mirka-fabriker som kan locka till inflyttning.

LÄS ÄVEN DETTA

Svenska regeringen bejaktar stort lokalt engagemang där marknaden inte räcker till i bredbandsutbyggnaden – "datadoktorn" Nisse Husberg kommenterar

Svenska regeringens utgångspunkt är att marknaden skall tillhandahålla säkra och goda elektroniska kommunikationer. För att påskynda utbyggnaden på landsbygden gör man nu en tillfällig satsning över tre år på närmare en halv miljard kronor. Regeringen bejakar nu att där marknaden inte räcker till, så finns det ofta ett stort lokalt engagemang. Det är i många fall lokala utvecklingsgrupper, som nu får möjlighet att påbörja eller fullfölja sin utbyggnad av bredband. Satsningen är en tydlig signal från regeringen att bredband är en förutsättning för företagande och boende i hela Sverige. Med dessa pengar kan bredbandsutbyggnaden fortsätta, även i områden där det inte är lönsamt för marknadsaktörerna att operera. Senare i höst kommer svenska regeringen att presentera en ny nationell IT-strategi. Sedan tidigare har regeringen beslutat att målet är att 90 procent av svenska befolkningen skall ha tillgång till minst 100 Mbit/s senast år 2020. Uppgifterna är från svenska regeringskansliets webbplats och finns under adressen <http://www.regeringen.se/sb/d/4902/a/174159>.

Teknologie doktorn i datateknik Nisse Husberg kommenterar texten med att säga, att i Sverige stöder de byanäten och man har inte en sådan kommandostruktur som här i Finland, där befallningarna går uppifrån nedåt. På sina håll i Finland motarbetar landskapet direkt byanäten och man har blivit försäljare för det gamla lokala monopolet (Kajanaland). Men i Sverige finns även en övertro på att "marknaden", d.v.s. telemonopolen skall bygga. Telia river nu koptarnätet och försöker sätta trådlösa förbindelser i stället, vilket fungerar uruselt eller inte alls. Se senaste numret av Land Lantbruk på <http://www.lantbruk.com/teliateknik-drar-ner/2011-09-09>. Läs även om en konstig bredbandsdraging till byn Suovaara, Sotkamo, <http://bredband.selfip.net/forum/index.php?action=vthread&forum=4&topic=256&page=3#msg299984>.

Stockholm fick sitt första bygdekontor

"Vi vill ha samarbete med Stockholm stad, med länsstyrelser och kommuner på landsbygden", sade Jan Runfors från Länsbygderådet Stockholm på invigningen bygdekontoret i Kulturhuset Tensta Träff 8.9. Runfors ser som en viktig uppgift i att vara en brygga mellan boende på Järvafältet och landsbygden. Man skall skaffa rätt kontakter på landsbygden och hitta personer och företagare som man kan samarbeta med. Runfors talade om bl.a. vad ett bygdekontor är. Utanför Stockholm kallas de ofta för kommunbygderåd – ett forum där lokala grupper och föreningar samlas för att stötta varandra och för att samarbeta med kommunen kring den lokala utvecklingen. Bygdekontoret skall arbeta på samma sätt och vara ett forum för lokala föreningarna och boende på Järvafältet. Kontoret fick en mycket bra start med ca 50 deltagare, intressanta föredrag och en överdådig libanesisk buffé. Uppgifterna är från Riksorganisationen Hela Sverige ska levas hemsida och finns under adressen <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/2621/2/>.

Bergöborna vägrar ge upp planerna på eget äldreboende – Örådet köpte tomt mitt i byn

Ingen behöver längre tveka om var bergöborna tänker placera sitt äldreboende, för en stor informationstavla i en hage visar den utvalda platsen, en tomt som Bergö Öråd rf köpte i våras. Äldreboendet har diskuterats i mer än tjugo år. Enligt Margareta Söderback är det onödigt att de skall åka in till Yttermalax, då de kan fylla ett helt hus på ön. Det finns så många åldringar på Bergö att de inte får rum i kommunens äldreboende. Tomtköpet är ett första steg i planerna på ett äldreboende med fjorton platser, vilket är i minsta laget för att boendet att fungera kostnadseffektivt. För närvarande finns tio bybor på olika institutioner i kommunen. Juhani Pelkkala i Örådets boendegrupp menar att det verkligen finns underlag för ett äldreboende på ön, för enligt de senaste uppgifterna är ca 20 procent av Bergös 500 invånare över 75 år, medan motsvarande siffra för övriga Malax är 12 procent. Örådets främsta alternativ är att kommunen både bygger och driver äldreboendet, men om kommunen inte går med på det kan det också tänka sig att Örådet bygger och kommunen driver boendet,

eller vice versa. Hos vård- och omsorgsnämnden anser man att det senaste förslaget, ett servicecenter med ett boende, är en idé värd att spinna vidare på. Ett regelrätt boende med fjorton platser är däremot för stort för Bergös vidkommande. Man har sagt att man måste tänka på dimensioneringen och söka alternativa lösningar. Enligt äldreomsorgsledare Monika Björk är det svårt att tänka sig boenden i alla byar. Man har valt att koncentrera platserna till Yttermalax, där hälsocentralen finns. *Uppgifterna är från två artiklar, skrivna av Kerstin Nordman, i senaste veckas torsdagsupplaga (15.9) av Vasabladet. En mycket kort text finns på tidningens nätupplaga under adress <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=171328>.*

Närmatsbragd och livskvalitéförbättrare belönades på Landsbygdsgala i Norra Österbotten
Under Norra Österbottens första *Landsbygdsgala* 9.9 i Uleåborg belönades årets närmatsbragd och en kommun, förening och person som förbättrat livskvaliteten på landsbygden på ett särskilt sätt. På landsbygdsgalan ville man lyfta fram nya goda praxis, vilka även kan tas i användning på annat håll. För det belönade utvecklingsarbetet har man använt projektanslag från landsbygdsfonden för utveckling av landsbygden i Europa. Till Årets närmatsbragd utsågs Orava ekologiska gård som har arbetat aktivt för att främja närmaten, till Årets förbättrare av livskvaliteten på landsbygden Mimmi Seppä som kom med inspiration och nya tankar från staden till byn när hon flyttade till landet, föreningen Byaföreningen i Plassi som skapat nya möjligheter på kusten genom att bygga galeasen Ansio som talkoarbete och kommunen Pudasjärvi som är en mycket aktiv och mångsidig projektaktör. Arrangörer för *Landsbygdsgalan* var landsbygdsinformationsprojektet Uutispuuro vid Landsbygdens bildnings- och kulturförbund (MSL), landsbygdsnätverksenheten vid jord- och skogsbruksministeriet, ELY-centralen i Norra Österbotten och landsbygdssektionen i landskapets samarbetsgrupp. *Uppgifterna är från landsbygdsnätverksenhetens nyhetsbrev (16.9) som kommer upp på deras hemsida www.landsbygd.fi inom kort. I nyhetsbrevet kan man även läsa om Östersjöstrategin skapar en grund för samarbete och kommande evenemang – runda om miljöstöd för företag, seminarium om EU-strategi för Östersjöområdet och seminarium för utbildning av dagligvaruhandelns samarbetskumpaner inom livsmedelsbranschens mikroföretag. För mer om Landsbygdsgalan se webbadressen <http://uutispuuro.fi/uutiset/mimmi-seppa-palkittiin-maaseudun-elamanlaadun-parantamisesta>.*

Finalisterna i landskapssjötävlingen utsedda – rösta på din favorit!

Av ca 150 sjöar, som medborgarna har föreslagit som landskapssjöar, har juryn valt ut tre sjöar per landskap till sluttävlingen, där många av finalisterna är de största sjöarna i landskapen. Tävlingen har pågått sedan mars i nättjänsten Järviwiki, som har upprättats av Finlands miljöcentral. Det finns 19 landskap i Finland, men i sluttävlingen ingår bara 54 sjöar, eftersom tre sjöar är kandidater i två olika landskap – Saimen hör till både Södra Karelen och Södra Savolax finalister, Päijänne till både Mellersta Finlands och Päijänne-Tavastlands finalister och Pyhäjärvi i Säkylä till både Satakundas och Egentliga Finlands finalister. Skulle någon av dessa sjöar vinna omröstningen i bägge landskapen, får landskapen i fråga en gemensam landskapssjö. Av finalisterna ligger sjön Kilpisjärvi högst över havsytan med 473 meter, medan Vandöfjärden på Åland med sina 0,1 m ö.h. är den av finalisterna som ligger närmast havsytan och kan också ses som en havsvik. Larsmosjön är även en havsnära kandidat, för den är en havsvik som uppdämts till en sötvattensbassäng och den enda konstgjorda sjön bland finalisterna. I första omgången av tävlingen ombads medborgarna motivera sina förslag, där de vanligaste motiveringarna hade att göra med simning, fiske, kultur och vackra vyer. *Mer info, finalisternas namn och röstningsförfarandet (pågår till 30.9) finns att läsas i Finlands miljöcentral (SYKE:s) pressmeddelande (från 14.9) under webbadressen <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=393536&lan=sv&clan=sv>.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

<p>Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.</p>
